POKROK ZÁPADU.

Týdenník politický, poučný a zábavný

pro

ČECHOSLOVANY AMERICKE,

podávající nejnovější zprávy nejen z celého světa, ale zvláště ze Velikého Západu Amerického. Vychází každou středu v OMAHA, NEB.

VYDAVATEL A MAJITEL:

EDW. ROSEWATER.

REDAKTOR:

JAN ROSICKÝ.

Předplatné na list obnáší i s poštovní zásilkou

$2.20 na rok, **$1.10** na půl roku, a **55** centů na čtvrt roku.

☞ Zasílání DO EVROPY $3.00 ročně.

☞ Poštovné platí vydavatelstvo samo.

☞ Oznámky v „Pokroku Západu" stojí se v levné ceně a zárodní spolky platí za ve oznámky poloviční cenu.

☞ DOPISY ze všech stran milerádi přijímáme, avšak nemůžeme uveřejňovati takové, které obsahují osobné útoky neb urážky, an zákon novinářský nám toho nedovoluje, zač se odpovědnost dopisovatele.

[illegible] nechť dělá se na poš[illegible] anebo v listech re[illegible] by bylo jich dodáno [illegible] se za peníze v jednoduchých [illegible] Veškeré obdržené [illegible] vždy následujícím způsobem: [illegible] jak s nepřímých zásilek buď:

„Pokrok Západu"
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 29. listop. 1876

Jak v středověku trestali zločince.

Jistým měřítkem vzdělanosti některého národa jest také způsob, jakým trestá zločince. Pohlédneme-li se trochu po minulosti, shledáme, že ve vymýšlení nejsurovějších trestů vyznamenal se středověk a v něm na prvním místě Němci. Většina tehdejších ustanovení o určování trestů byla tak nejasná, že soudce soudil obyčejně dle své libovůle a dle toho ukládal též libovolné tresty. Bylyť sice zvláštní knihy, v nichž ustanoveno, jaký trest na který zločin má být uložen, znění jejich bylo však velmi nejasné. Mimo to ukládaly tresty, jež ani provésti nelze.

Hlavním znakem tehdejších zákonů bylo, že vrchnosti považovány za svrchované pány, nad životem svých podaných. Mimo to jasně vysvítalo ze zákonův, že veškeré statky pozemské jsou výhradně toliko pro vrchnost, pro obecný lid však toliko dření. Proto krutým způsobem trestána byla mládež, již se dopustil poddaný na majetku svého pána, nejkrutší trest ale stihl toho, kdo se odvážil na zvěř své vrchnosti. Na zločin ten vysazen byl totiž tento trest: Zločinci mělo být totiž břicho rozpáráno, střeva mu vyndána a přibita na strom a měl zločinec být tak dlouho kolem stromu honěn, až všechna střeva z něho budou vysoukána. Opovážil-li se kdo přeorati mezník z panské půdy, měl být na místě, kde mezník stával, až po krk do země zahrabán a hlava mu měla býti radlem od pluhu uražena. Pytláci byli přivazováni na divokého jelena a jelen zahnán do nejhustšího lesa. Neméně hrozný byl trest vařením zločince za živa ve vařícím oleji neb víně. Trest ten určen byl pro padělatele peněz. V 13. a 14. století byli způsobem tím trestáni i vražední[illegible] a padělatelé listin. Teprv K[illegible] zrušil v Německu tento [illegible] to jeho nastoupilo [illegible] branici.

[illegible] trestem, jenž i ča[illegible] souzenících vyko[illegible]vání za živa a [illegible] Trest ten stihl [illegible]ožníky. Starý sa[illegible] nařizuje o trestu [illegible] k a cizoložnice nechť jsou k sobě spoutáni a vedeni na popraviště. Tam vykope se jáma sedm střevíců hluboká. Do ní se hodí dvě náruče trní, na ně pak cizoložnice a na tutu spoluvinník její. Na to nasype se opět trní, prorazí se těly obou dubový kůl a jáma zemí zasype. — V Meklenbursku zvyšovali muka ubohých obětí tím, že je kladli místo na trní, na řeřavé uhlí.

Obyčejně za živa pohřbívání vykonáváno bylo na ženských, které dopustily se zločinu, pro nějž mužští byli věšeni neb kolem lámáni. Teprv v 16. století byla první ženská v Norimberce pověšena na šibenici. Ve Francii za živa pohřbívali cizoložnice, svůdkyně mládeže, vražednice vlastních rodičů a falšovatelky zboží. V Německu stihl podobný trest zlodějky a vražednice vlastních dítek. Též v Anglii zaveden byl poněkud podobný trest smrti. Na každém popravišti byla totiž vyndána hluboká jáma, naplněná vodou a blátem. A do těchto jam byli zločinci vrženi, v bahně se potopili a zahynuli. Neméně strašný trest bylo lámání kolem a přerážení údů. Trest ten ustanoven byl v středověku na rozličná provinění. Trest lámání kolem byl u některých zločinců se [illegible] tím, že jim spůsobili těžkou [illegible] palicí ruky a ruce na [illegible] a pak tlapy je [illegible] hodin. Jmenovitě loupežníci a vrahové byli tímto způsobem trestáni. Teprv v 16. století akracovali odsouzenci smrtelný zápas tím, že mu nejdříve hlavu a prsa rozbili a teprv potom jej vpletli do kola.

Dopustil li se kněz nějakého zločinu, nebyl jako jiný veřejně trestán nějakou hanlivou smrtí. Obyčejně byl odsouzen k smrti hladem. Byl totiž zavřen do zvláštní klece a v ní ponechán bez jídla až zemřel. Jinde zazdívali je a dávali jim sebou nabitou pušku, zůstavujíce jim na vůli, aby buď zemřeli hlady neb si sami vzali život. Jiný trest kněží byl, že je zazdili do tmavých ouzkých děr, kamž jim dávali sice potravu, ale velmi málo a špatnou. Tím způsobem trýznili odsouzence někdy dosti dlouho, až konečně nedostatkem potravy, nečistotou a všelikým neřádem zahynul. Též kamenování bylo v modě. Jmenovitě byli zrádcové, pytláci a zlodějové koní, vražednice svých mužů, žháři a loupežníci kamenováni, byla těla jejich zahrabána a navežena na hrob jejich celá kupa kamení. O upalování zločinců děje se již v zákoně Mojžíšově zmínka. Avšak tenkrát upalováli toliko mrtvoly mečem sťatých neb ukamenovaných zločinců. V středověku upalováni ponejvíce kacíři a čarodějnice. Ve Švédsku postavili odsouzence mezi hořící sudy se smůlou a dehtem.

Neméně surový byl trest utopení. Obyčejně uvázali odsouzenci na krk kámen neb střelili jej svázavše mu ruce do zadu do pytle obtěžkaného kamením a hodili jej do vody, kdež ihned se potopil. O tomto způsobu trestu zmiňují se již nejstarší knihy německé. V některých severních krajinách byl tento trest určen pro nejhorší zločince. Mimo zde uvedené tresty vynalezali občas ukrutní soudcové rozličné jiné neméně kruté tresty, jež však nerozšířili se po celém tehdejším "vzdělaném" světě, tak jak shora uvedené.

Maďarské demonstrace.

Slepá vášnivost maďarská proti všemu co slovanského uzavře na udržení nepřirozené nadvlády své i s čertem alianci, proč ne tedy s Turkem, který byl po dvě stě let nejhroznější metlou celého Uherska? Byl, však už není; ponta tureckého panství na všech stranách pukají a nikoli sympatie k Osmanům, — nýbrž smrtelná úzkost před rozvlněným mořem Jihoslovanstva jest hlavním zdrojem posledních peštských událostí, na které dějiny Rakouska věru nikdy s hrdostí poukazovat nebudou. Ve dvorních kruzích způsobila odpověď Tiszy k deputaci peštských študentů dojem naprosto nepříznivý; máť se všeobecně za to, že celá demonstrace byla Tiszou samým objednána. Současně dochází z Pešti telegram: "Postavení Andrášiho jest úplně ctěseno; jeho nástupce má být jmenován v nejbližších dnech" — Ba i Čerkezům v redakcích listů vídenských zdá se být jednání Maďarů až příliš čistým. Sama "Pr." praví mezi jiným: "Což nemá Tisza proti študentům peštským skutečně žádného zákonného prostředku? Pamatujeme se, že i v záležitosti Miletičově neměla vláda uherská žádných zákonitých prostředků po ruce a přec se Tisza vychloubal v parlamentu, že vzhledem na ohrožené blaho vlasti dovedl se povznésti nad malicherné (!) překážky zákona. Proč nyní s touže energií proti demonstrujícím študentům nezakročuje?" — Telegram peštských střeštěnců na vídenské akademiky byl ve Vídni zabaven a sice na základě § 7. mezinárodní telegrafní smlouvy. Paragraf ten totiž dopouští, aby telegramy, "které bezpečnost státu ohrožují a s platnými země panskými zákony stojí v odporu," byly zabaveny. Jak velice rozdílné jsou tedy zájmy obou polovic Rakouska! S čím v jedné polovici sám ministrpresident úplně souhlasí, to považuje se v druhé za státu nebezpečným... Nebude škodit, podáme-li čtenářům pro zasmání též obsah proslovu, kterýž při schůzi studentů peštských byl rozdáván. Zníť pamětihodná slátanina tato následovně:

"Akademickým občanům! Maďarský národ nikdy nezůstal někomu dlužníkem. Byl vždy ale chetným (!!) a rytířským. To poznali jeho nepřátelé. Měl by nyní zůstati dlužníkem národu, který po nešťastném dnu u Vilagoše poskytnul s opravdovým orientalským pohostinstvím ochranu našim rekům za svobodu bojovavším a z vlasti vypuzeným? "Uhersko leží pokořeno u nohou Vašeho Veličenstva!" oznamoval Paskevič hlavě severního barbarství. "Raději nechť statisícům mých poddaných srazí se hlavy, než aby skřiven byl jediný vlas mým hostům" — tak pravil pomocník spřízněného národa tureckého. Tam krví prosáklé pomníky tyranské libovůle, zde nesapomenutelné díky za ochranu. Odpověď naše zní: Veřejné mínění semě rozhodlo, Maďar nezůstane dlužníkem ovšem tureckému sousedovi! Vzdělanosti (!) [illegible] sibiřských olověných dolů; Rusko šlape nohama mezinárodní právo, pod škraboškou "červeného kříže" ohrožuje evropský mír a přední jeho stráž — uherský stát; zdali nám možno bychom mlčeli? kdož by odepřel sympatie národu, který přes to, že některé province podrytě agitacemi zůstaly pozadu, prolévá krev svou v zájmech vzdělanosti (!!!); vůči severnímu strašidlu znamená vítězství půlměsíce rozbřesknutí jitřenky kultury. My, maďarští jinochové, dítky kulturního národa (?!) musíme pronésti svoje mínění. — Akademičtí občané! Na bojišti, sbroceném krví našich přátel nalezají se tisíce raněných, kterým sotva že se dostane potřebného ošetření lékařského. Jest naší povinností, bychom v zájmu svém i kultury zmírnili utrpení raněných. Složme haléře své, by se jich užilo k ošetřování trpících. Avšak ukažme zároveň, že sympatie maďarské mládeže provázejí příbuzný turecký národ v jeho krvavém boji, že mládež maďarská přeje vítězství chrabrým bojovníkům tureckým. Bychom projevili sympatie své tureckému národu, uspořádáme průvod s pochodněmi. Akademičtí občané! Demonstrace ta bude velkolepou jen tehdáž, jestli se jí súčastní jeden každý a zdaliž jest maďarského občana, který by se odloučil, když zní heslo naše: "Ať zhyne tyranské barbarství, ať žije vzdělanost!"

"Vídenští akademikové hodlají poslati peštským "kolegům" na jich telegram odpověď velmi špásovitou. Jsouť prý v Cis poměry zcela jiné než v Trans; kdyby vídenští študenti chtěli tropit posobná bláznovství, nezakročil by ve Vídni ministrpresident, nýbrž na nejvýš — policejní komisař a vídenská mládež akademická nemá prý žádné chuti za maďarské "pobratimce" z Asie — "bručet". Stran příspěvku na Turky to prý také nepůjde, jest i ve Vídni jako všude študentské bídy na zbyt. "Posel z Prahy."

KOBYLKY.

(Pokračování.)

PROF. WILBER z Wilber Neb. pravil, že otázka tato potahuje se na celou krajinu ležící západně od Mississippi a stala se otázkou národní důležitosti. Tato schůze guvernerů a jiných vynikajících osobností na západě, dokazuje, že celá západní polovice Unie má zájem v této otázce, a jelikož obchodní poměry východu a západu jsou úzce spřízněny, má celá zem zájmu ve věci té. Čeho schůze tato docíliti má, jest:

1.) Vymožení národní podpory k vědeckému bádání o kobylkách a spůsobech k jich vyhlazení.

2.) Poraditi se o tom dle jakého plánu nechaly by se možné škody v příštím roku zameziti.

Nemá pochybnosti, že docílí se potřebné podpory k vědeckému bádání, když se o to zasadí naši guverneři a členové kongresu.

Co nejblíže se nás týče, jest, usnésti se na nějakém osvědčeném prostředku, nímž by se všeobecně a systematicky kobylky příští rok hubily, pakli že se objeví.

Není jisto, zdali objeví se příští rok; možná že zaniknou a zmizí tak, jako zmizely v roku 1869 z lowy.

Za posledních 30 dní skoumal a přehlížel mnoho tisíců vajíček v jihovýchodní části Nebrasky, a shledával, že velká část z nich je zmařená. Ty které položeny jsou v zemi tvrdé, při cestách, jsou nejlépe zachované; kdežto ty které jsou v zemi kypré, v strništích, polích a zahradách, jsou zmařené z velké části. Však jakýkoliv bude výsledek s jara, jest přece zapotřebí rozšiřovati mezi lidem poučení o všech známých prostředcích, buď mechanických a neb lučebních, k jich ničení, aby jsme úrody naše zachovati mohli. Lid málo jest v této věci dosud poučen. Ozbrojme je spolehlivým poučením a miliony osadníků bude bojovat proti společnému nepříteli. Ti, kdož těm věcem rozumí, zabnali hejna kobylek a zachránili své úrody. Guv. Furnas, který loni mnoho škody utrpěl, letos s prospěchem s nimy zápolil. Jiný osadník v té samé county, vypěstoval 100 akrů pšenice a uchoval jí před mladými kobylkami následujícím spůsobem: Kol celého pole udělal příkop, kterýž při straně pole byl příkrý, aby kobylky po něm vylézti nemohly, na druhé straně ale, k planinám, méně příkrý. Jeden osadník v York Co. zahnal kobylky, které na jeho kukuřičné pole usedly, tím, že na pánvích s dlouhou násadou pálil siru, po poli procházeje.

Menonité, kteří do Nebrasky v roku 1874 přišli, nebojí se kobylek. Znají je a spůsob jich hubení z Ruska. Mimo příkopů používají z jara, k ničení mladých kobylek, též toho, že shání je s pole do trávy, kterouž pak zapálí. Však nezapálí celé prairie; jen pruh trávy, kam kobylky schnali. Pak oheň opět udusí a opakují tento spůsob ničení, až je smaží. Letící kobylky, rozdělají kolem celého pole chuť z trávy neb slámy a udržují je až přelétí. Však jest zapotřebí seznámit lid s tímto snadným spůsobem a [illegible] prostředky k [illegible] sama, však ještě více zakládáním ve všech místech spolků k hubení kobylek. Celé státy by měly být tak zorganisované, a veškeré obyvatelstvo mělo by se připravovat na boj s těmito nezvanými hostmi. Kobylky jsou pouze jedním z nepřátel rolníka. Rolník musí zápasit někdy se suchem, jindy s bejlím, jindy opět s obilními štěnicemi, bramborovým broukem, kukuřičným červem a neb housenkami. S těmito rozmanitými nepřáteli úrody musí rolník zápasit od jara až do zimy, aby uhájil živobytí. Proto jest třeba kobylky považovati pouze za jednoho z mnoha nepřátel rolníka, byť i nejzkázonosnějšího, a nemá se ho rolník obávat a svůj domov ze strachu před ním opouštět, nýbrž usilovat o jeho zničení. Jest největším nesmyslem opustit dům a role, pakli že kterýkoliv ze škůdců úrody se objeví, naopak, spojenými silami má se usilovat o jeho zmar, byť to trvalo jedno neb více let. Tito rozmanití škůdcové přichází a odchází dle zákonů nám dosud nepochopitelných a bude se tak díti i v budoucnosti po celých Spoj. St. a po zemi. Takovou dočasnou návštěvou nesmíme se nechat zastrašit, nýbrž proti škůdcům bojovat všemi možnými prostředky.

VÝBOR zvolený k spracování návrhu uzavření, podal pak následující návrh:

Stěhováním se ze státu do státu a z teritorie do teritorie, působením škod na milionu dol. a zadržováním tak výviny pohraničných států, staly se kobylky národním zlem. Škody které působí jsou tak velké, že nemělo by se opominout žádného prostředku k jich ničení.

Ze spisů těch, kteří předmětu tomu věnovali pozornost, vysvítá, že hmyz tento není domovem v krajinách na jih od 44 stupně severní šířky a východně od 100 poledníku (meridian) však že krajiny ty občas zaplavuje. Proto naskytují se nám dvě důležité otázky:

1.) Co jsou nejlepší prostředky k ničení těchto škůdců v kraji nách kde nejsou domovem a kam pouze časem zalétají.

2.) Zevrubné prozkoumání jich života v jejich domově se vzhledem k tomu, zdali nechalo by se jejich stěhování zameziti.

Ohledně otázky první máme něco zkušeností z roků minulých a bylo též mnoho již uveřejněno, v přípisu guv. Pillsbury, ve zprávě zvláštní komise Minnesotské v roku 1875 a ve spisech prof. Thomas. Proto odporoučíme k přijmutí, následující usnešení:

Usnešeno, aby ustanoven byl tříčlený výbor kterýž sebral by praktické a prospěšné rady až dosud uveřejněné a vydal je v brožůrce tak brzy jak možná. A sice, aby uvedl dobré a osvědčené prostředky k hubení kobylek kteréž k nám okřídleně přilétají i takových, které se u nás zlíhnou.

Usnešeno aby úřadní zpráva o této schůzi byla z předu obsažena v oné brožůrce, jakož i následující odporučení a náhledy, aby v ní místa nalezly:

My, guverneři státu Minnesota, Illinois, Iowa, Kansas, Nebraska, Missouri a Dakota Terr, sejdouce se ve schůzi ku společné poradě ohledně kobylek, sdělíc sobě vespolně náhledy o té otázce, poraďíc se s učenci věci znalými, a proskoumajíce zevrubně veškerá fakta i prostředky navrhované a užívané činíme následující zprávu obyvatelům našich států.

1.) Ačkoliv krajiny naše vystaveny jsou možným nájezdům kobylek, pakli že vláda nepostará se o jich zničení v místech kde původně se líhnou, přece jest patrno, že nájezdy posledních let byly neobyčejně velké a nepochybně nebudou se v tak velké míře opakovat po mnoho let.

2.) Jest dobře známo, že ve většině států a zvláště ve státech východních, podél pohoří, kobylky vícekráte v minulém století učinily škod tak velkých, že škody námi utrpěné v porovnání s nimy jsou nepatrné. Zároveň nemáme jistoty, že by kterákoliv část Spoj. St. na vždy mohla býti jich nájezdů ušetřena.

3.) Že jsme připravili ku prospěchu Vašemu žádost ku kongresu, aby nechal předmět ten zevrubně vyšetřiti a možnoli, naší díl vyhubení kobylek a nepochybujeme že žádost naše bude povolena.

4.) Že následkem porady naší přišli jsme k tomu pevnému přesvědčení, že náležitou snahou, společným jednáním, úsilovným a odhodlaným bojem proti nim, možno zahubiti mladé kobylky, které se příští jaro a neb kterýkoliv následující rok vylíhnou, a že tak možno naší úrodu zachovati; že nejsme úplně bez prostředků, a jestli použijeme takových, jakých po ruce máme, že můžeme ochrániti naši úrodu. Nepravíme toto pouze za tím účelem, aby jsme našim osadníkům dodali odvahy, ač jest to jeden z cílů který před sebou máme, však jsme úplně a nezvratně o pravdě toho přesvědčeni. A aby jsme Vám prospěli co možno nejvíce, sestavili jsme následující popisy prostředků k jich hubení a ochránění úrody.

ZČECH.

* Konfiskace časopisů jsou v Čechách opět na denním pořádku, Posel z Prahy píše dne 29. října: V posledních dvanácti dnech padla v Čechách neméně nežli šestadvacetkrát konfiskační sekera. Jen včera konfiskovány: "Svob. Občan", "Pok.", "Pol." a "Hum. Listy."

* Neobyčejná hlávka zelí. V lovosickém okresu vyrostla jednomu rolníku na poli neobyčejná zelná hlávka. V prostředku nalezá se totiž neobyčejně veliká hlávka a kolem ní seřaděno je na třicet hlávek, zvící bramboru prostřední velikosti.

* Povětroň. V severních Čechách bylo v jedné z minulých jasných nocí na severním obzoru viděti překrásný povětroň, jenž se ve velkém kruhu rychle ku předu pohyboval a pak jako rachejtle v několik světlých kulí se rozpryskl, tak že celá krajina jasnou září byla osvětlena.

* Ranění čeští dobrovolníci. Těchto dnů vrátilo se několik českých dobrovolníků, kteří v boji v Srbsku proti Turkům byli ranění, opět do své vlasti. Dráha Františka Josefa poskytla jim z Vídně do Prahy cestu zdarma a kromě toho dala jim zpáteční lístek bezplatný na dobu jednoho měsíce.

* Rodiště Žižkovo vyhořelo. Dne 18. říj. vyhořel dvůr v Trocnově, rodiště Jana Žižky. Oheň vyšel o 7. hod. večer ve stodole a zničil veškeré zásoby, stáje a obydlí. — Kaplička nedaleko Trocnova, která stojí na místě Žižkova dubu, kde se dle pověsti veliký hrdina narodil, je již po více let v zříceninách.

* Požár. Dne 21. říj. vypukl oheň o 10. hod. večer v obci Skutičku blíž Skuče a strávil v krátké době 9 čísel, z větší části dřevěných. Na místo požáru dostavila se ihned stříkačka skučská a velmi mnoho lidí, kteří všemožně se přičinili, přitrž zhoubnému ohni učiniti. Mysli se, že oheň byl zlomyslnou rukou založen.

* Ministerstvo orby schválilo návrh zemědělské rady, aby r. 1877 v Čechách uspořádána byla zemská hospodářská výstava, při níž vystavitelé odměňováni budou státními cenami. Výbor pro pořádání stálých výstav radí se již o místě a době, kde a kdy výstava se má uspořádat. Obšírný program vydán bude ku konci tohoto roku.

* Podskalské strašidlo počalo v jednom domě v Holešovicích rejdy své provozovati. Jakmile se rozsvítilo, začalo jakoby bubnovati a troubiti, když však vše ulehlo ku spánku i strašidlo utichlo. Věc se roznesla a spůsobila veliký hluk a sbíhání lidu před domem. Po předsevzaté prohlídce se však zjistilo, že bude plynoměr chybný, poněvadž dokavad se nerozsvítilo, plyn — strašidlo — se chovalo zcela tiše, avšak jakmile se počne plynem svítit, počne i troubení.

* Dohrál. Narodil se takřka s basou a umřel s ní. Od svého mládí živil se hrou na basu a v poctivosti doživil se do sedmdesátého roku. Znám a oblíben byl po celém okolí, zejmena u chasníků, protože o muzice nikdy neumdléval. Smrt zastihla ho v jeho povolání. V Třebsku u Trhů Svinových hrál o posvícení. Když hoši a děvčata v nejdivějším kvapíku se točili, vypadl mu šmytec z ruky, z ruky ztuhlé. Ranila ho mrtvice. Mrtvého vynesli ho ze síně taneční.

* Odměny na světové výstavě filadelfické. Výstavní komisi rakouskou došlo dodatečně sdělení, že byli ještě následující vystavovatelé ze zemí koruny české odměnění na světově výstavě severo-americké, a sice jsou vesměs medailí poctěni. Z Čech: Eichmann a sp. v Praze a v Hostinném, Alois Kreidl v Praze, Akciový pivovar v Plzni, Společenstvo soukeníků v Liberci, J. M. Šáry v Praze, Vojtěchovský a Řezníček v Praze; z Moravy: Haas a Rosenfeld v Kyjově, Mittler a spol. v Brně, Nožička a Ungelter v Brně, Ig. Strakoš ve Velkých Židlochovicích.

* Pohanské pohřebiště slovanské nalezeno bylo as před 14 dny u Tršic. Rozkládá se na plochém návrší. Hroby jsou jeden až dva metry od sebe vzdáleny. Každý obsahuje asi tyto památky: jednu neb dvě velké popelnice, pěkné formy bařatě, pokrytě kulatými miskami a nvnitř naplněné kostmi na polo spálenými, které mají jakýsi vápenitý tvrdý povlak. V těchže popelnicích jsou také věci bronzové, jako jehlice a prsteny. Dále se v každém hrobě nalezá hrubě pracovaný pálený hrnec, jedna neb více malých popelnic ozdobně pracovaných, tři neb čtyry šálky s oušky a jedno neb dvě štěrchátka. V některých hrobech nalezeny jsou docela malé popelničky. Ve mnohých nádobách shledaly stopy rozličných druhů obilí, mouky, chleba a jiných potravin, ješto dosud z šálky dávány jsou mrtvým do hrobu. Tak[illegible]

SMĚS.

— S přípravnými pracemi na stavbě budov pro příští výstavu světovou v Paříži, se již započalo. Francouzi jsou prý zvědaví na to, jak velkého účastenství Německo bráti bude na výstavě.

— Nejrychlejší plavbu mezi Liverpool a New York dokázal nedávno párník Britanic od linie "White Star." Vykonal totiž cestu z Queenstown do New Yorku za 7 dní 13 hod. a 11 minut.

— Dříve dovážel se do Spoj. Států z Italie mramor na sochy a jiné jemné práce. Však zdá se, že v budoucnosti se list obrátí, neboť nedávno poslány dva železničné náklady mramoru, z lomu ve Franklin Co. Mo. do Italie.

— Továrníci vyrábějící boty a střevíce, činí nyní pokusy zařiditi obchodní spojení s jižní Amerikou. Několik firem vyslalo tam své jednatele a jiné zaslaly tam vzorky zboží na ukázku.

— V příštím kongresu zasedati bude pět členů kongresu německého původu a sice Lorenz Brentano, z Chicago; Nicolas Muller a Anton Eickhoff z města New York; Gustav Schleicher z Texas a F. T. Bromberg z Alabama. Prvnější jest republikán, ostatní 4 jsou demokraté.

— Výstavní komise zastupující Německo ve Philadelfii, zaslala správní radě Fairmount parku minulý týden přípis, v němž oznamuje, že jest vládou německou splněna, nabídnouti německý výstavní pavilon městu Philadelfii co dar. Jeden německý list k tomu podotýká: "Zvláštního půvabu ani zvláštní ceny tento "německý Pavilon" nemá."

— Časopisy obou politických stran, zaměstknávaly se poslední doby mnoho s otázkou, jak by se vyplnila mezera, kdyby některý z volitelů presidentských zemřel. Dle ustanovení jednotlivých států připadá vyplnění mezery takově, ostatním volitelům státu toho, kteří mají právo nastalou vacanci vyplniti.

— V sobotu týden přihodila se zvláštní nehoda osobnímu vlaku na New Yorku & Philadelfia dráze. Vlak sestával ze 13 vozů, které většinou naplněny byly vracejícími se navštěvovateli výstavy. Byl o chvíli opozděn a přijížděl rychlostí asi 10 mil za hodinu k nádraží. Když strojvedoucí jej zastaviti chtěl spozoroval k svému uleknutí, že páka, niž parní zarážky přitáhnouti chtěl, nechce se vůi mocí hnouti. A tak pozbyl veškeré nadvlády nad vlakem. Vlak projel s rychlostí nádraží a vyjel v koleji do ulice; však to rychlost jeho nezadrželo; vjel do nákladního nádraží, strhnuv kus této budovy. Však ani to vlak nezastavilo a stroj s několika vozy sřítil se do řeky. Vůz, v kterém se kuřáci nacházeli byl do vody strhnut, však první vůz s ostatními cestovateli ostal již zadní částí viset na břehu. Strojvedoucí a topič skočili ze stroje dříve než do vody se sřítil. Osoby v kuřáckém voze se nacházející vyvázly též se životem, pouze se notně skoupajíce. Jen asi 4 osoby byly lehce poraněny, což jest věru podivuhodné.

— O procesu Strausbergovu, jehož výsledek jsme se telegrafickou cestou již dověděli dočítáme se v českých listech následujících zpráv:

Od 15. října líčí se před moskevskou porotou pře Strousbergova. Zároveň s bankrotářem zasedli na stolici obžalovaných tři ředitelové moskevské obch. a půjč. banky, Landau, Poljanský a Millioti, dále 16 správních radů a knihvedoucí banky Losečnikov. Pře líčení vede se v jazyku ruském, při čemž si Landau a Strousberg pomáhají tlumočníkem. Předseda soudu měl k porotcům při zahájení obšírnou řeč; po celý čas pře líčení nesmí porotci opustit soudní budovu a s nikým rozmlouvati pod pokutou až 100 rublů. Psaní mohou zasílati, listy na ně došlé však se jim otvírají. Obžaloba jest velice obsáhlá. Vytýká se v ní správním radům, že zvoliti se dali ve valných hromadách jen umělou většinou pomocí "slaměných" akcionářů. Podobným spůsobem byly i veškery falešné bilance ústavu ve všech valných hromadách schváleny. Landau maje neobmezenou moc, počal šachrovati se Strousbergem. V říjnu 1874 půjčeno Str. na zastavené vagony prvních 1,200.000 rublů se svolením správní rady, načež Landau uplacen byv i se svými kolegy Strousbergem, půjčoval mu pořád víc, až konečně počátkem října r. 1875 dosáhl dluh žvingulanta toho pěněch 7. mil. rublů. V zástavu za ohromnou tuto částku dal Strousberg úplně bezcenné papíry své "rusko české železářské společnosti." O všem tom správní rada věděla, však pro to přec schválila falešnou bilanci a nadušívajíc slepé důvěry lidu přijímala dále peněžné vklady. Hospodářství to nemohlo ovšem trvati dlouho, 11. října 1875 byla banka zavřena a zavedeno vyšetřování trestní. Při vyšetřování přišly hříchů veši na jevo. Strousbergovi půjčovali [illegible] nů v zástavu dáti jen — slíbil. Na základě faktické bilance vypočteno, že Strousberg ukradl akcionáře banky o 8,117 757 rublů. Částku tu ovšem nedostal celou, neboť jak se sám přiznává, musil dát Landauovi půl milionu rublů a půl mil. zl., Poljanský pak vynutil na něm rovněž takovou sumu. V dalším průběhu přelíčení popisoval Strousberg své operace s bankou komercialní. Přiznává se, že někdy nedostál svým závazkům k bance. Avšak poukazuje k tomu, že výroky jeho byly úmyslně jsou překroucony a obžaloba jak se mu zdá, sestavila výroky jeho a Landaua jako dvě pasti, tak že se musí chytit v té neb v oné. Landau obviněn na účet jeho, on zas na účet Landaua. Když četl obžalobu, divil se prý nedostatku logiky, později prý však seznal, že je to chytře vypočteno. Na důkaz své neviny uvádí též, že dobrovolně jel do Moskvy, když tam byl povolán, což by byl zajisté neučinil, kdyby se byl cítil vinným. Na to počíná předseda výboru Strousbergův poznámkou, že schválně nechal obžalovaného dle libosti mluvit, aby dokázal, že má plnou svobodu hájení. Na otázku o poměru svém k Manczykovi, který sprostředkoval obchody jeho s bankou, praví obžalovaný, že Manczyk a Schlesinger, jsouce srozuměni s Landauem, byli pravými pijavkami. Na to vysvětluje náležitost půjčky na vagóny, dokládaje, že bylo výslovně smluveno, aby byly vozy dodány, až bude hotovy. Při přelíčení dne 21. m. m. pokračováno ve výslechu Strousberga. Strousberg líčil dále svůj poměr k Landauovi, s nímž prý osobně nikdy nevyjednával; jednal prý přímo s bankou. Na jednání s Manczykem a Landauem se dobře nepamatuje. O bankéřích praví Strousberg: Nemám k nim valnou úctu. Ctností jejich je, říci: "Ne!" Dále praví: "Manczyk, Schlesinger a Landau obohatil se na mé útraty, platil jsem těm lidem a jednal jsem s nimi jako s podomky." — Po přečtení některých protokolů vyslýchán Landau. Landau líčí poměr svůj k Strousbergovi a záležitost půjček. První půjčka 70000 rublů poskytnuta na 2000 vagonů. Půjčka ta byla splacena, taktéž ostatní půjčky v úhrnné sumě as [illegible] rublů. Později nabídnut mu nový obchod na 2000 vagonů. Poněvadž věděl, že Strousberg má závody v Holoubkově, na Zbirově a v Elbinkách, myslel, že oněch 2000 vagonů jest hotovo v dílnách Strousbergových. Co se týče darů Poljanského, tvrdí Landau, že v tom nehledal nic závadného, jelikož dostal dary ty od Strousbergra, když již byl obchod uzavřen.

DOPISY.

ŽIVOT NA KUBĚ.

Podává F. Iahodný z Vodhan.

(Pokračování.)

Asi po 4 hodinách přistáli jsme u břehu. Já byl plný dychtivosti, abych tuto cizou zem spatřil, o jejíž tropických krásách jsem mnohdy slyšel a četl. Již z daleka poutaly háje palmové, pozornost moji, neboť byly mi zjevem dosud neznámým, dříve nevídaným. Však co mě-ta se týká, to mne velmi nepřekvapilo. Havana jest město velmi rozsáhlé, čítající as 175 neb 200 tisíc obyvatelstva, rozloženo v polokruhu kolem zátivu. Ulice jsou úzké; domy nízké, vyjma v hlavních ulicích, se plochými střechami. V celku nečiní budovy města tohoto příznivý dojem na pozorovatele ze států přicházejícího. V hlavních ulicích nachází se též plynové osvětlení. Jest tu mnoho klášterů, nízké, nepříjemné to budovy. Kavárny jsou zde jako v Uhřích neb Italii. Hostince zcela jinak zařízené, než ve státech. Všude stojí stoly v místičkách s vodou, neb jest tu tolik mravenců, že by se při jídle staly obtížnými. Obyvatelstvo sestává z velké části z Černochů; Kubánci jsou velmi příjemné, statné postavy, barva jejich pleti jest značně hnědá, vlasy černé jako havran a zuby bílé jako perleť. Ženské jsou také postavy lepé a velmi příjemného zevnějšku. Ulice vzdálené středu města, jsou velice spustlé, nejvíce od černochů a všeliké roty obývané. Stromů v městě mnoho není, což dodává městu jakéhosi rázu zasmušilého a jednotvárného. Nechali jsme se zavézti do Hotel de Telegrafo, nejlepšího to hotelu v Havaně, však za to též nejdražšího. Vše tu jest dražší než v Mexiko. První den strávil jsem ve společnosti konsula rakouského a pochutnávali jsme si na "nemeru" totiž španělském vínu, majíce dosti o čem hovořiti. Druhý den po ránu ihned vydal jsem se, abych si místo bližeji prohlédnul. Pozoroval jsem, že zde lidé méně chodí pěšky, nýbrž že nechají se více vozit než na americká pevnině. Viděti černocha v kočáře bohého, bez kabátu a s pálí kolíti, není nic neobyčejného. V průmyslu převládá tu doutníkářství, nimi se skoro sami černoši zanášejí. Ti pracují velmi levně a zároveň rychle, až dle jisté methody, tak ve sklonku; [illegible] tuhkář se státě nemohl s nimy závoditi, v čemž mne i někteří Němci, s kterými jsem tu hovořil, potvrdili. Však vedle neomezené výrobě tohoto druhu zboží, nejsou zde doutníky o mnoho lepšiji, než ve státech, ač kvalita v celku lepší. Za to jsou lacině cigarety, kterýchž se na Kubě velmi mnoho kouří a sice od obou pohlaví, ženských i mužských. Ženské není za pozdních dnů mnoho na ulici viděti, leda tu a tam v kočáře; za to u večer setkáváme se s nimy četně v kavárnách, kdež cigaretky kouří a se baví. Předvědělil jsem se, že většina Kubánců má poněkud rozdílnější mínění o stadu, než máme my. Jelikož můj hudební nástroj, cítera, byl tam něco nového, neznámého, byl jsem tam vítaný a často zván do domácích kruhů. Stalo se častěji, že uvedu byl jsem do kubánské rodiny a matka i dcera přijmaly mne na polo vyvlečeny a teprvé po mém příchodu počaly se oblékat. Někdy opět válely se po pohovce skoro od půl nahé, tak že jsem se sám styděl. Však po hubě a zvláště po citeře jsou señoritky celé blázen. Co pomění se tříže, panují ta ve dne velká horka, však za to v noci jest chladno, skoro až nepříjemně a též i nezdravé. Zima, jak ve státech je známá, tu není. V zimě za 4 neb 5 týdnů jsou časté, skoro stálé deště a to jest celá zimní počasí. Ponětí tu velmi nezdravé. Skoro každý trpí na žlutou zimnici. I já jsem jí neušel. Sotva byl jsem tu 6 dní, cítil jsem jeden večer, když jsem se z procházky domů ubíral, nevolné ochvění a prudkou bolest hlavy. Asi po třech hodinách počalo mne boleti v zádech. Mnoho jsem si z toho nedělal, neb jsem myslil, že jest to pouze následek změny ponětí, však druhý den k večeru dostavily se ostatní známky lihoutky a poslal jsem na rychlo pro lékaře. Ten soudil, že poslíno bylo pro něho v nejvyšší [illegible] Po pátém dnu dostal jsem [illegible] pruhy po těle, však při tom zůstal jsem dobře [illegible], nepomýšlejíc ani z dalekа na smrt a to bylo [illegible] Po jedenáctém dni [illegible] opět zdráv, však [illegible] a po 4 týdny měl jsem [illegible] barvu. Jak jsem se [illegible] jest v městě málo stromoví [illegible] ta to ale 3 neb 4 míle od města, jsou překrásné sady, palmové háje, rozličné tropické stromy a bylinky. V lesích a hájích jsou vysoké palmy a jiné stromy